

اصل حاکمیت قانون در حقوق بین الملل

شامل:

کلیات و مفاهیم

ظهور اصل حاکمیت قانون در حقوق بین الملل

ویژگی‌ها و ارکان اصل حاکمیت قانون

مؤلفان:

دکتر حسین رستمزاد

(عضو هیأت علمی دانشگاه)

الناز رحیم خویی

(فوق لیسانس حقوق بین الملل)

کلک صبا

۱۳۹۰

سرشناسه	: رستمزاد، حسین، ۱۳۴۸ -
عنوان و نام پدیدآور	: اصل حاکمیت قانون در حقوق بین الملل: شامل کلیات و مفاهیم، ظهور اصل... / مؤلفان حسین رستمزاد و الناز رحیم خویی.
مشخصات نشر	: تهران: کلک صبا، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری	: ۹۸ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۹۱۹۲۷-۷-۹
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: حقوق بین الملل.
موضوع	: حاکمیت.
شناسه افزوده	: رحیم خویی، الناز، ۱۳۶۴ -
رده بندی کنگره	: ۶۴۱۳۹۰ الف ۵ ر / KZ ۳۴۱۰
رده بندی دیویی	: ۳۴۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۴۸۱۹۶۹

انتشارات کلک صبا

اصل حاکمیت قانون در حقوق بین الملل
 مؤلفان: دکتر حسین رستمزاد، الناز رحیم خویی
 حروفچینی و صفحه آرایی: حروفچینی هما (امید سیدکاظمی)
 نظارت بر چاپ: مؤسسه باوران نشر صبا
 شمارگان: ۵۰۰
 چاپ: اول، ۱۳۹۰
 قیمت: ۳۰۰۰ تومان

فهرست مندرجات

- ۵ پیشگفتار ۷
- ۹ مقدمه ۹

فصل اول: کلیات و مفاهیم

- ۱-۱ مقدمه ۱۵
- ۱-۲ تعریف و مفهوم اصل حاکمیت قانون و ارتباط آن با جامعه اصولی ۱۸
- ۱-۳ محدودیت حاکمیت ملی دولتی ها و ارتباط آن با اصل حاکمیت قانون ۲۲
- ۱-۴ پیوند قانون مندی، دموکراسی و حاکمیت قانون ۲۵

فصل دوم: ظهور اصل حاکمیت قانون در حقوق بین الملل

- ۲-۱ مقدمه ۴۱
- ۲-۲ وجوه اصول و قواعد حقوق بین المللی همچون قانون ۴۲
- ۲-۳ منابع حقوق بین الملل ۵۱
- ۲-۳-۱ معاهدات بین المللی ۵۱
- ۲-۳-۲ عرف بین المللی ۵۲
- ۲-۳-۳ اصول کلی حقوقی ۵۴
- ۲-۳-۴ رویه قضایی بین المللی ۵۷

۴-۲- اصل برابری اعضای جامعه بین‌المللی ۵۹

۴-۲-۱- برابری دولت‌ها ۵۹

۴-۲-۲- برابری تمامی اعضا در حقوق بین‌الملل معاصر ۶۲

فصل سوم: ویژگی‌ها و ارکان اصل حاکمیت قانون

۱-۳- مقدمه ۷۷

۲-۳- رعایت داوطلبانه تعهدات بین‌المللی دولت‌ها با تأکید بر قضیه نیکاراگوئه ۷۸

۳-۳- نقش استقلال قضایی در تثبیت اصل حاکمیت قانون ۸۴

۴-۳- مفهوم قانون اساسی حقوق بین‌الملل همچون عامل تعدیل‌کننده سیاست‌های

کثرت‌گرایان ۸۹

۵-۳- نتیجه‌گیری ۹۳

④ منابع و مآخذ ۹۷

پیشگفتار

(ترفع درجات من نشاء و فوق کل ذی علم علیم)

کتاب حاضر مربوط است به پایان نامه‌ای که موضوع آن پس از چند ماه مطالعات تخصصی و فشرده به دانشجویان گرامی دانشکده حقوق دانشگاه آزاد تهران - مرکزی ارائه گردیده است. این موضوع «اصل حاکمیت قانون در حقوق بین الملل» مدت ها است به خاطر نیاز مهدی و توجه خاص جامعه علمی - حقوقی به «حاکمیت قانون»، در میان موضوعات علمی و روز حقوق بین الملل اولویت یافته است بی آنکه منابع چندانی درباره آن به رشته تحریر درآید.

«اصل حاکمیت قانون» به هیچ وجه به حقوق بین الملل اختصاص ندارد بلکه متعلق به مجموعه حقوق، از جمله سیستم های حقوقی ملی، بوده و ارتباط تنگاتنگی با حوزه «حقوق عمومی» دارد.

دو جنبه کار پایان نامه (شکلی و ماهوی) همواره در جلسات دفاع از پایان نامه ها مد نظر اساتید راهنما، مشاور و داور می باشد اما این موضوع، ویژگی سومی نیز دارد و آن عبارت است از نانوشته بودن «حاکمیت قانون»؛ به این صورت که اصل حاکمیت قانون همانند اغلب اصول عمده سیستم حقوقی بین المللی و همین طور سیستم حقوقی کامن لایی، صورتی نانوشته دارد و باید سطور نانوشته آن را از میان نوشته های محقق و یا اندک مقررات اسناد و آرای بین المللی دریافت. قاعده یا مقرره ای را نمی توان در یک

کنوانسیون یا رأی قضایی یا قطعنامه یک سازمان بین المللی یافت که با صراحت به تعریف و تبیین «اصل حاکمیت قانون» پردازد بلکه این مهم را خواننده کنجکاو باید خود استنباط نماید.

این ویژگی‌ها اهمیت چنین موضوعی را در رشته‌های حقوق دوچندان می‌سازد. گذشته از این، از نظر ما کتاب حاضر دعوتی است از جامعه حقوقی و آکادمیک برای مطالعات و تحقیقات بیشتر در حوزه حاکمیت قانون در هر سیستم حقوقی، تا خواننده با پرداختن به حوزه‌های تخصصی‌تر مرتبط با این موضوع، هریک از جنبه‌های گوناگون آن (مثلاً تأکید ما بر نانوشته بودن آن، یا اصالت حاکمیت قانون در حقوق بین الملل و استثناء بودن آن در برخی سیستم‌های حقوقی داخلی، و...) را تأیید نماید یا آن را به چالش بکشد.

تقدیر و سپاس از اساتید فرهیخته:

دکتر پرویز محمدی، دکتر عباس خواجه‌پیری، دکتر علیرضا غنی‌زاده،

دکتر مسعود اخوان فرد

من الله التوفیق

تابستان ۱۳۹۰